

Genesis

De schepping van hemel en aarde

1 In het begin schiep God de hemel en de aarde. ² De aarde was woest en doods, duisternis lag over de oervloed, en over het water zweefde Gods geest.

³ God zei: 'Laat er licht zijn,' en er was licht. ⁴ God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis; ⁵ het licht noemde Hij dag, de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.

⁶ God zei: 'Laat er midden in het water een gewelf komen dat de watermassa's van elkaar scheidt.' ⁷ God maakte het gewelf en scheidde het water onder het gewelf van het water erboven. Zo gebeurde het. ⁸ Hij noemde het gewelf hemel. Het werd avond en het werd morgen. De tweede dag.

⁹ God zei: 'Laat het water onder de hemel naar één plaats stromen, zodat er droog land verschijnt.' En zo gebeurde het. ¹⁰ Het droge noemde Hij aarde, het samengestroomde water noemde Hij zee. En God zag dat het goed was.

¹¹ God zei: 'Laat overal op aarde jong groen ontkiemen: zaadvormende planten en alle soorten bomen die vruchten dragen met zaad erin.' En zo gebeurde het. ¹² De aarde bracht jong groen voort: alle soorten zaadvormende planten en alle soorten bomen die vruchten droegen met zaad erin.

En God zag dat het goed was. ¹³ Het werd avond en het werd morgen. De derde dag.

¹⁴ God zei: 'Laten er lichten aan het hemelgewelf komen om de dag te scheiden van de nacht. Ze moeten dienen als tekens die de feesten aangeven en de dagen en de jaren, ¹⁵ en als lampen aan het hemelgewelf, om licht te geven op de aarde.' En zo gebeurde het. ¹⁶ God maakte de twee grote lichten, het grootste om over de dag te heersen, het kleinere om over de nacht te heersen, en ook de sterren. ¹⁷ Hij plaatste ze aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde, ¹⁸ om te heersen over de dag en de nacht en om het licht te scheiden van de duisternis. En God zag dat het goed was. ¹⁹ Het werd avond en het werd morgen. De vierde dag.

²⁰ God zei: 'Laat het water wemelen van levende wezens, en laten er boven de aarde, langs het hemelgewelf, vogels vliegen.' ²¹ En God schiep de grote zeemonsters en alle soorten levende wezens waarvan het water wemelt en krioeft, en alle soorten vogels, alles wat vleugels heeft. En God zag dat het goed was. ²² God zegende ze met de woorden: 'Wees vruchtbaar en word talrijk en vul het water van de zee. En ook de vogels moeten talrijk worden, overal op aarde.' ²³ Het werd avond en het werd morgen. De vijfde dag.

²⁴ God zei: 'Laat de aarde alle soorten levende wezens voortbrengen: alle soorten vee, kruipende dieren en wilde dieren.' En zo gebeurde het. ²⁵ God maakte alle soorten in het wild levende dieren, alle soorten vee en alle soorten dieren die op de aardbodem rondkruipen. En God zag dat het goed was.

²⁶ God zei: 'Laten Wij mensen maken die ons evenbeeld zijn, die op Ons lijken; zij moeten heersen over de vissen van de zee en de vogels van de hemel, over het vee, over de hele aarde en over alles wat daarop rondkruipt.' ²⁷ God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij de mensen. ²⁸ Hij zegende hen en zei tegen hen: 'Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag; heers over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen.' ²⁹ Ook zei God: 'Hierbij geef Ik jullie alle zaaddragende planten en alle vruchtbomen op de aarde; dat zal jullie voedsel zijn. ³⁰ Aan de dieren die in het wild leven, aan de vogels van de hemel en aan de levende wezens die op de aarde rondkruipen, geef Ik alle groene planten tot voedsel.' En zo gebeurde het. ³¹ God zag alles wat Hij had gemaakt: het was zeer goed. Het werd avond en het werd morgen. De zesde dag.

2 Zo werden de hemel en de aarde in al hun rijkdom voltooid. ² Op de zevende dag had God zijn werk voltooid. ³ Op de zevende dag rustte Hij van het werk dat Hij gedaan had. ³ God zegende de zevende dag en heiligde die, want op die dag rustte Hij van heel zijn scheppingswerk.

De tuin van Eden

⁴ Dit is de geschiedenis van de hemel en de aarde, zo werden ze geschapen.

In de tijd dat de HEER God aarde en hemel maakte, ⁵ groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkel gewas opgeschoten, want de HEER God had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken; ⁶ wel was er water dat uit de aarde

opweldde en de aardbodem overal bevoedde. ⁷ Toen maakte de HEER God de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.

⁸ De HEER God legde in het oosten, in Eden, een tuin aan en daarin plaatste Hij de mens die Hij had gemaakt. ⁹ Hij liet uit de aarde allerlei bomen opschieten die er aantrekkelijk uitzagen, met heerlijke vruchten. In het midden van de tuin stonden de levensboom en de boom van de kennis van goed en kwaad.

¹⁰ Er ontspringt in Eden een rivier die de tuin bevoeit. Verderop vertakt ze zich in vier grote stromen. ¹¹ Een daarvan is de Pison; die stroomt om heel Chawila heen, het land waar goud gevonden wordt. ¹² (Het goud van dat land is uitstekend, en er is daar ook balsemhars en onyx.) ¹³ De tweede rivier heet Gichon; die stroomt om heel Nubië heen. ¹⁴ De derde rivier heet Tigris; die loopt ten oosten van Assyrië. De vierde ten slotte is de Eufrat.

¹⁵ De HEER God bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken. ¹⁶ Hij legde hem het volgende verbod op: 'Van alle bomen in de tuin mag je eten, ¹⁷ maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad; wanneer je daarvan eet, zul je onherroepelijk sterven.'

¹⁸ De HEER God zei: 'Het is niet goed dat de mens alleen is, Ik zal een helper voor hem maken die bij hem past.' ¹⁹ Toen vormde Hij uit aarde alle in het wild levende dieren en alle vogels, en Hij bracht die bij de mens om te zien welke namen de mens ze zou geven: zoals hij elk levend wezen zou noemen, zo zou het heten. ²⁰ De mens gaf namen aan al het vee, aan alle vogels en alle wilde dieren, maar hij vond geen helper die bij hem paste. ²¹ Toen liet de HEER God de mens in een diepe slaap vallen, en terwijl de mens sliep nam Hij een van zijn ribben weg, en Hij sloot het lichaam weer op die plaats. ²² Uit de rib die Hij bij de mens had weggenomen, bouwde de HEER God een vrouw en Hij bracht haar bij de mens. ²³ Toen riep de mens uit:

11-12 Ps. 104:1-14 11-2 Gen. 2:4-25 11 Job 38:1-39:30; Ps. 8:1 12 Joh. 1:1-3; Kol. 1:15-17; Hebr. 1:2-3
13 Ps. 33:6; 2 Kor. 4:6; Hebr. 1:13 17 Spr. 8:28 19 2 Petr. 3:5 114 Jes. 40:26; Jer. 31:35 116 Ps. 136:7-9
120 Job 12:7-10 122 Gen. 1:28; 8:17; 9:2

11 In het begin schiep God de hemel en de aarde – Ook mogelijk is de vertaling: 'Toen God begon met het scheppen van de hemel en de aarde.'

12 over het water zweefde Gods geest – Gods geest, of: 'Gods adem', of: 'Gods wind'. Ook mogelijk is de vertaling: 'een hevige wind waaide over het water.'

'Dit is ze!
Mijn eigen gebeente,
mijn eigen vlees en bloed.
Vrouw wordt zij genoemd,
genomen uit een man.'

²⁴Daarom maakt een man zich los van zijn vader en moeder en hecht hij zich aan zijn vrouw, en zij zullen één lichaam zijn.

²⁵Beiden waren ze naakt, de mens en zijn vrouw, maar ze schaamden zich niet voor elkaar.

3 Van alle in het wild levende dieren die de HEER God gemaakt had, was de slang het sluwst. Dit dier vroeg aan de vrouw: 'Heeft God werkelijk gezegd dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?' ²'We mogen de vruchten van alle bomen eten,' antwoordde de vrouw, ³'behalve die van de boom in het midden van de tuin. God heeft ons verboden van de vruchten van die boom te eten of ze zelfs maar aan te raken; doen we dat toch, dan zullen we sterven.' ⁴'Jullie zullen helemaal niet sterven,' zei de slang. ⁵'Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, en dat jullie dan als God zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.'

⁶De vrouw keek naar de boom. Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aanlokkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan. ⁷Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren. Daarom regen ze vijgenbladeren aan elkaar en maakten er lendenschorten van.

⁸Toen de mens en zijn vrouw de HEER God in de koelte van de avondwind door de tuin hoorden wandelen, verborgen zij zich voor Hem tussen de bomen. ⁹Maar de HEER God riep de mens: 'Waar ben je?' ¹⁰Hij antwoordde: 'Ik hoorde U in de tuin en werd bang omdat ik naakt ben; daarom verborg ik me.' ¹¹'Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms gegeten van de boom waarvan Ik je verboden had te eten?' ¹²De mens antwoordde: 'De vrouw die U mij hebt gegeven om mij terzijde te staan, gaf mij vruchten van de boom en toen heb ik ervan gegeten.' ¹³'Waarom heb je dat gedaan?' vroeg de HEER God aan de vrouw. En zij antwoordde: 'De slang heeft me misleid en toen heb ik ervan gegeten.'

¹⁴De HEER God zei tegen de slang:

'Verloekt ben jij dat je dit hebt gedaan,
het vee zal je voortaan mijden,
wilde dieren wenden zich af;
op je buik zul je kruipen
en stof zul je eten,
je hele leven lang.

¹⁵Vijandschap stelt Ik tussen jou en de vrouw,
tussen jouw nageslacht en het hare;
dat verbijzelt jou de kop,
jij bijt het in de hiel.'

¹⁶Tegen de vrouw zei Hij:
'Je zwangerschap maak Ik tot een zware last,
zwoegen zul je als je baart.
Je zult je man begeren,
en hij zal over je heersen.'

¹⁷Tegen de mens zei Hij:
'Je hebt geluisterd naar je vrouw,

gegeten van de boom die Ik je had verboden.

Verloekt is de akker om wat jij hebt gedaan,
zwoegen zul je om ervan te eten,
je hele leven lang.

¹⁸Dorens en distels zullen er groeien, toch moet je van zijn gewassen leven.

¹⁹Zweten zul je voor je brood,
totdat je terugkeert tot de aarde,
waaruit je bent genomen:
stof ben je, tot stof keer je terug.'

²⁰De mens noemde zijn vrouw Eva; zij is de moeder van alle levenden geworden. ²¹De HEER God maakte voor de mens en zijn vrouw kleren van dierenvellen en trok hun die aan.

²²Toen zei de HEER God: 'Nu is de mens aan Ons gelijk geworden, nu heeft hij kennis van goed en kwaad. Nu wil Ik voorkomen dat hij ook vruchten van de levensboom plukt, want als hij die zou eten, zou hij eeuwig leven.' ²³Daarom stuurde Hij de mens weg uit de tuin van Eden om de aarde waaruit hij was genomen te gaan bewerken. ²⁴En nadat Hij hem had weggejaagd, plaatste Hij ten oosten van de tuin van Eden de cherubs en het heen en weer flitsende, vlammende zwaard. Zij moesten de weg naar de levensboom bewaken.

Adams zonen

4 De mens had gemeenschap met Eva, zijn vrouw, en zij werd zwanger en bracht Kaïn ter wereld. 'Met de hulp van de HEER,' zei ze, 'heb ik het leven geschonken aan een man!' ²Daarna bracht ze zijn broer Abel ter wereld. Abel werd herder, Kaïn werd landbouwer. ³Na verloop van tijd bracht Kaïn de HEER een offer van de opbrengst van het land. ⁴Ook Abel bracht een offer: van de eerstgeborenen dieren van zijn kudde offerde hij de beste stukken vlees. De HEER schonk aandacht aan Abel en zijn offer, ⁵maar aan Kaïn en zijn offer niet. Dat maakte Kaïn woedend, zijn blik werd donker. ⁶De HEER zei tegen hem: 'Waarom ben je zo kwaad, waarom kijk je zo donker?' ⁷Handel je goed, dan kun je

toch iedereen recht in de ogen kijken? Hande! je slecht, dan ligt de zonde op de loer, begerig om jou in haar greep te krijgen; maar jij moet sterker zijn dan zij.' ⁸Kaïn zei tegen zijn broer Abel: 'Laten we het veld in gaan.' Toen ze daar waren, viel hij zijn broer aan en sloeg hem dood. ⁹Toen vroeg de HEER: 'Waar is Abel, je broer?' 'Dat weet ik niet,' antwoordde Kaïn. 'Moet ik soms waken over mijn broer?' ¹⁰'Wat heb je gedaan?' zei de HEER. 'Hoor toch hoe het bloed van je broer uit de aarde naar Mij schreeuwt.' ¹¹Daarom: vervloekt ben jij! Ga weg van deze plek, waar de aarde haar mond heeft opengesperd om het bloed van je broer uit jouw hand te ontvangen. ¹²Ook al bewerk je het land, het zal je niets meer opbrengen. Dolend en dwalend zul je over de aarde gaan.' ¹³Kaïn zei tegen de HEER: 'Die straf is te zwaar.' ¹⁴U verjaagt mij nu van deze plek en ik mag U niet meer onder ogen komen, en als ik dan dolend en dwalend over de aarde moet gaan, kan iedereen die mij tegenkomt mij doden.' ¹⁵Maar de HEER beloofde hem: 'Als iemand jou doodt, zal dat zevenmaal aan hem worden gewroken.' En Hij merkte Kaïn met een teken, opdat niemand die hem tegenkwam hem zou doodslaan. ¹⁶Toen ging Kaïn bij de HEER vandaan en hij vestigde zich in Nod, een land ten oosten van Eden.

¹⁷Kaïn had gemeenschap met zijn vrouw, en zij werd zwanger en bracht Chanoch ter wereld. Kaïn was toen een stad aan het bouwen en hij noemde die Chanoch, naar zijn zoon. ¹⁸Chanoch kreeg een zoon, Irad. Irad was de vader van Mechujaël, Mchujaël was de vader van Metsusaël en Metsusaël was de vader van Lamech. ¹⁹Lamech nam twee vrouwen; de ene heette Ada, de andere Silla. ²⁰Ada bracht Jabal ter wereld; hij werd de stamvader van hen die in tenten leven en vee houden. ²¹Zijn broer heette Jubal; hij werd de stamvader van allen die op de lier of de fluit spelen. ²²Ook Silla bracht een zoon ter wereld, Tubal-Kaïn; hij was smid en werd de stamvader van allen die brons en ijzer bewerken. De zus van Tubal-Kaïn heette Naäma. ²³Lamech zei tegen zijn vrouwen:

1:26 Gen. 5:1; 1 Kor. 11:7; Ef. 4:24; Kol. 3:10 1:27 Gen. 9:6; Mat. 19:4; Marc. 10:6; Jak. 3:9 1:28 Gen. 9:17; Ps. 8:6-9; Jak. 3:7 1:29-30 Ps. 104:14 1:31 1 Tim. 4:4 2:2-3 Hebr. 4:4 2:3 Ex. 20:11; 31:16-17; Hebr. 4:10 2:4-25 Gen. 11:2-4 2:7 Job 33:4; Ps. 104:29; Pred. 3:20; 1 Kor. 15:45 2:9 Gen. 3:22; Op. 2:7; 2:21-4 2:19 Pred. 3:20 2:22 1 Kor. 11:8-9; 1 Tim. 2:13 2:24 Mat. 19:5; Marc. 10:7-8; 1 Kor. 6:16; Ef. 5:31 3:1-24 Rom. 5:12-21 3:1-6 1 Tim. 2:14 3:1 Op. 12:9; 20:2 3:8 1 Kon. 19:12-13 3:13 2 Kor. 11:3 3:14 1 Es. 65:2; 3:17 Hebr. 6:8

2:5 geen mensen om het land te bewerken — In het Hebreeuws is er hier en in het vervolg een woordspel tussen 'adam', 'mens', en 'adama', 'land/aarde/aardbodem/akker'.

2:23 'Vrouw wordt zij genoemd,' genomen uit een man — In het Hebreeuws is er een woordspel tussen 'vesja', 'vrouw', en 'esja', 'man'.

3:5 als God — Ook mogelijk is de vertaling: 'als goden'.

1 Samuel

De gelofte van Hanna en de geboorte van Samuel

1 In Rama in de streek Suf, in het bergland van Efraïm, woonde een man die Elkana heette. Hij was een zoon van Jerocham, die een zoon was van Elihu, de zoon van Tochu, de zoon van Suf, en behoorde tot de stam Efraïm. ² Hij had twee vrouwen: de ene heette Hanna en de andere Peninna. Peninna had kinderen, maar Hanna niet. ³ Elk jaar ging deze man vanuit zijn woonplaats naar Silo, om zich daar voor de HEER van de hemelse machten neer te buigen en Hem offers te brengen. Hofni en Pinechas, de twee zonen van Eli, waren daar priesters van de HEER. ⁴ Wanneer Elkana zijn jaarlijkse offer bracht, gaf hij zijn vrouw Peninna en haar zonen en dochters een stuk van het offervlees. ⁵ Maar het mooiste stuk gaf hij aan Hanna, want haar had hij lief, ook al hield de HEER haar moederschoot gesloten. ⁶ Haar rivale kwetste haar dan diep, door haar te sarren omdat de HEER haar geen kinderen gaf. ⁷ Zo ging het jaar in jaar uit. Elke keer als ze naar het heiligdom van de HEER gingen, treiterde Peninna Hanna zo erg dat ze begon te huilen en haar eten liet staan. ⁸ Toen dat weer eens gebeurde, vroeg haar man Elkana: 'Waarom huil je, Hanna? Waarom eet je niet en waarom ben je zo bedroefd? Betekent ik niet meer voor je dan tien zonen?' ⁹ Na de maaltijd stond Hanna op en ging naar het heiligdom van de HEER, waar de priester Eli op een bankje bij de ingang zat. ¹⁰ Diepbedroefd bad Hanna tot de HEER. In tranen ¹¹ legde ze een gelofte af: 'HEER van de hemelse machten, ik smeek U, heb toch oog voor mijn ellende. Denk aan mij,

uw dienares, vergeet mij niet. Schenk mij een zoon, dan schenk ik hem voor zijn hele leven aan U: nooit zal zijn hoofd door een scheermes worden aangerakt.' ¹² Toen Hanna zo lang aan het bidden was, begon Eli op haar mond te letten. ¹³ Ze bad name-lijk in stilte: haar lippen bewogen wel, maar haar stem was niet te horen. Daarom dacht Eli dat ze dronken was. ¹⁴ Hij sprak haar aan en vroeg: 'Hoe lang gaat dit nog duren? Als u dronken bent, ga dan uw roes uitslapen!' ¹⁵ 'U vergist u, heer,' antwoordde Hanna. 'Ik heb geen wijn of andere drank gedronken. Nee, ik ga gebukt onder een zwaar verdriet en stort mijn hart uit bij de HEER. ¹⁶ Denk niet dat ik een slechte vrouw ben; ik heb zo lang gebeden omdat ik overtelpt ben door droefheid en ellende.' ¹⁷ 'Ga dan in vrede,' antwoordde Eli. 'De God van Israël zal u geven waar u om hebt gevraagd.' ¹⁸ 'Ik dank u dat u mij zo gunstig gezind bent,' zei Hanna, en ze ging terug naar haar familie. Haar gezicht was opgeklaard en ze at ook weer. ¹⁹ De volgende morgen vroeg bogen ze zich neer voor de HEER, waarna ze zich op de terugreis begaven. Thuis in Rama sliep Elkana met zijn vrouw Hanna, en de HEER dacht aan haar. ²⁰ Binnen een jaar werd Hanna zwanger en baarde ze een zoon. Ze noemde hem Samuel, 'want,' verklaarde ze, 'ik heb hem aan de HEER gevraagd.'

²¹ Toen Elkana het jaar daarop weer met zijn familie op weg ging om de HEER zijn jaarlijkse offer te brengen, wilde hij die gelofte inlossen. ²² Maar Hanna ging niet mee. Ze zei tegen haar man: 'Pas als het kind van de borst is, zal ik hem brengen. Dan zal hij voor de HEER verschijnen

en daar voor altijd blijven.' ²³ Haar man Elkana antwoordde: 'Doe maar wat jij het beste vindt. Blijf thuis zolang je hem nog zelf voedt. Moge de HEER zijn belofte waarmaken.' Hanna bleef dus thuis en voedde haar zoon totdat ze hem van de borst nam. ²⁴ Zodra ze hem niet meer zelf voedde, nam ze hem mee naar Silo en bracht hem, zo jong als hij was, naar het heiligdom van de HEER. Ze had ook een driejarige stier bij zich, een efa meel en een zak

wijn. ²⁵ Ze slachtten de stier en brachten de jongen naar Eli. ²⁶ Hanna zei: 'Neem me niet kwalijk, heer, zo waar u leeft, ik ben de vrouw die destijds hier bij u tot de HEER heeft gebeden. ²⁷ Om deze zoon heb ik gebeden, en de HEER heeft mij gegeven waar ik om heb gevraagd. ²⁸ Nu geef ik hem op mijn beurt aan de HEER, voor alle dagen die hem gegeven zijn.' Toen knielden de jongen daar voor de HEER, **2** ¹ en Hanna bad:

'Nu juicht mijn hart dankzij de HEER, fier heft mijn hoofd zich op, dankzij de HEER, mijn mond spreekt vrijmoedig tegen mijn vijanden, want dankzij uw hulp beleeft ik vrede.'

² Geen is er heilig als de HEER, er is geen andere god dan U, geen rots is er als onze God.

³ Gebruik toch geen grote woorden, blaas niet zo hoog van de toren, want de HEER is een alwetende God: door Hem worden onze daden gewogen.

⁴ De boog van de helden is gebroken, maar wie wankelen weten zich gesteekt.

⁵ Wie genoeg hadden, verkopen zich voor brood, maar wie hongerden worden verzadigd. De onvruchtbare baart zeven zonen, maar wie veel kinderen heeft, verelwt.

⁶ De HEER doet sterven en doet leven, voert naar het dodenrijk en leidt eruit omhoog.

⁷ De HEER maakt arm en Hij maakt rijk, vernedert diep en heft hoog op.

⁸ Hij verheft uit het stof wie berooid is, uit het vuil tilt Hij op wie alles ontbeert. Hij laat hen wonen bij hooggeplaatsten, Hij houdt een ereplaats voor hen vrij. Van de HEER zijn de pijlers der aarde waarop Hij de wereld heeft vastgezet.

1:1 1 Kron. 6:12 1:3 Rech. 2:19 1:6 Gen. 16:4-5 1:8 Ruth 4:15 1:11 Num. 6:5; Rech. 13:5; 16:17 2:1-10 Luc. 1:46-55 2:2 Jcs. 44:8; 45:5; 21 2:3 Ps. 75:5; Spr. 24:12 2:4 Jcs. 40:29 2:5 Jcs. 54:1 2:6 Deut. 32:39; Ps. 30:4 2:8 Ps. 75:4; 104:5; 113:7-8

1:1 Rama in de streek Suf – Volgens een andere lezing van het Hebreeuws. MT: 'Ramataim-Sofim'. 1:20 Samuel – In het Hebreeuws is er een woordspel tussen de naam Samuel en het woord voor 'gehoord door God'.

1:24 een driejarige stier – Volgens een andere lezing van het Hebreeuws, overeenkomstig de Septuaginta en de Pesjitta en ondersteund door een Qumran-handschrift. MT: 'drie stieren'.

⁹ Wie Hem trouw zijn, behoedt Hij op hun pad, maar de zondaars komen om in het duister. Ontoereikend is de menselijke kracht:

¹⁰ wie het opnemen tegen de HEER worden gebroken, vanuit de hemel klinkt zijn donder tegen hen. De HEER spreekt recht over heel de aarde, Hij geeft macht aan de koning die Hij kiest en verhoogt het aanzien van zijn gezalfde.⁷

¹¹ Daarop ging Elkana terug naar huis, naar Rama. De jongen bleef achter onder de hoede van de priester Eli om de HEER te dienen.

Het wangedrag van de zonen van Eli

¹² De zonen van Eli waren mannen die nergens voor terugdeinsden. Ze trokken zich niets van de HEER aan ¹³ en maakten misbruik van het recht dat priesters hadden op een deel van de offergaven. Wanneer iemand een offerdier liet slachten, dan kwam er als het vlees gaar was een priesterknecht met een drietandige vork. ¹⁴ Daarmee prikte hij in de pot, de pan, de ketel of de schaal, en alles wat aan de vork bleef hangen, eigende de priester zich toe. Zo verging het alle Israëlieten die in Silo kwamen offeren. ¹⁵ Sterker nog, soms kwam de priesterknecht al voor er rook van het vet opsteeg eisen: "Geef het vlees aan de priester om het te roosteren. Maar wel rauw; bereid vlees wil hij niet!" ¹⁶ Als dan degene die aan het offeren was antwoordde: "Wacht tenminste tot er rook van het vet komt, dan kunt u nemen wat u hebben wilt," zei de knecht: "Geef op! Anders neem ik het met geweld!" ¹⁷ De HEER nam het wangedrag van Eli's zonen zeer hoog op; ze toonden geen eerbied voor de gaven die de HEER toekwamen.

¹⁸ De jonge Samuel diende de HEER, en droeg daarbij een linnen priesterhemd. ¹⁹ Zijn moeder maakte ieder jaar een nieuw manteltje voor hem, dat ze meebracht wanneer zij en haar man hun jaarlijkse offer kwamen brengen. ²⁰ Eli zegende Elkana en zijn vrouw dan met de woorden: "Moge de HEER u bij deze vrouw nog andere kinderen geven, in plaats van de jongen die zij aan de HEER heeft afgestaan." Daarna gingen ze weer terug naar huis. ²¹ De HEER zag

inderdaad naar Hanna om: ze werd opnieuw zwanger en baarde nog vijf kinderen, drie zonen en twee dochters, terwijl de jonge Samuel dicht bij de HEER opgroeide.

²² Inmiddels was Eli op hoge leeftijd gekomen. Van tijd tot tijd bereikten hem geruchten over wat zijn zonen de Israëlieten allemaal aandeden, en dat ze zelfs sliepen met de vrouwen die dienstdeden bij de ingang van de ontmoetingstent. ²³ Dan verteerde hij hun: "Waarom misdragen jullie je zo? Van alle kanten hoor ik slechte dingen over jullie." ²⁴ Het is niet veel fraais wat het volk van de HEER over jullie te vertellen heeft. Zo gaat het niet langer! ²⁵ Wanneer mensen elkaar kwaad doen, kan God tussenbeide komen, maar wanneer mensen zondigen tegen de HEER, wie zal dan voor hen pleiten? Maar de zonen weigerden naar hun vader te luisteren; de HEER had namelijk besloten hen te doden. ²⁶ Intussen groeide Samuel verder op. Hij was zeer geliefd, zowel bij de HEER als bij de mensen.

Profetie tegen Eli en zijn nakomelingen

²⁷ Ten slotte kwam een godsman tegen Eli zeggen: "Dit zegt de HEER: Heb ik mij destijds in Egypte niet aan jouw voorouders geopenbaard, toen zij bij de farao werden vastgehouden?" ²⁸ Uit alle stammen van Israël heb ik jouw voorouders gekozen om priester te worden. Zij mogen mijn altaar betreden, reukoffers brengen en in het heiligdom het priestergewaad dragen. Ook heb ik hun een deel geschonken van de offergaven van de Israëlieten. ²⁹ Maar jullie gaan je te buiten aan het vlees en het brood dat volgens mijn voorschrift bij het heiligdom wordt geofferd. Kennelijk sla je je zonen hoger aan dan Mij, want je mest jezelf vet door steeds het beste deel op te eisen van

de offers die mijn volk Israël Mij brengt. ³⁰ Welnu – spreekt de HEER, de God van Israël –, ooit heb ik plechtig verklaard dat jouw familie Mij van vader op zoon terzijde zou staan. Maar nu – spreekt de HEER – kom Ik daarop terug. Wie Mij hoogachten acht Ik hoog, maar verachtelijk zijn zij die Mij geringschatten! ³¹ De dag komt dat Ik jou en je familie machteloos maak; niemand van hen zal nog een hoge leeftijd bereiken. ³² Met lede ogen zul je moeten aanzien dat er in jouw familie nooit meer iemand rustig oud wordt, terwijl het Israël voor de wind gaat. ³³ Niemand van jouw familie, op één enkeling na, zal mijn altaar nog betreden. Je ogen zullen dof worden van verdriet en je leven zal alle glans verliezen. Al je mannelijke nakomelingen zal Ik laten sterven in de kracht van hun leven. ³⁴ Ten teken van dit alles zullen je beide zonen Chofni en Pinechas op één dag sterven. ³⁵ Als priester zal Ik iemand anstellen die Mij trouw is en al mijn wensen en verlangens uitvoert. Zijn familie zal Ik laten voortbestaan, en hij zal degene die op mijn aanwijzing gezalfd wordt getrouw terzijde staan. ³⁶ Wie er dan nog van jouw familie over is, zal hem op de knieën komen vragen om wat kleingeld en een stuk brood, en hem smeken: "Stel me astublieft aan als hulppriester, zodat ik tenminste mijn brood kan verdienen."

Samuel geroepen

3 De jonge Samuel diende dus de HEER, onder de hoede van Eli. Er klonken in die tijd zelden woorden van de HEER en er braken geen visioenen door. ² Op zekere nacht lag Eli op zijn slaapplek. Zijn ogen waren dof geworden, hij kon bijna niet meer zien. ³ Samuel lag te slapen in het heiligdom van de HEER, bij de ark van God. De godslamp was nog niet gedoofd. ⁴ Toen riep de HEER Samuel. 'Ja, hier ben

ik,' antwoordde Samuel. ⁵ Hij liep snel naar Eli toe en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Maar Eli antwoordde: 'Ik heb je niet geroepen. Ga maar slapen.' Toen Samuel weer lag te slapen, ⁶ riep de HEER hem opnieuw. Samuel stond op, ging naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Maar Eli antwoordde: 'Ik heb je niet geroepen, mijn jongen. Ga maar weer slapen.' ⁷ Samuel had de HEER nog niet leren kennen, want de HEER had zich niet eerder aan hem bekendgemaakt door het woord tot hem te richten. ⁸ Opnieuw riep de HEER Samuel, voor de derde keer. Samuel stond op, ging naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Toen begreep Eli dat het de HEER was die de jongen riep. ⁹ Hij zei tegen Samuel: 'Ga maar weer slapen. Wanneer je wordt geroepen, moet je luisteren.' "Spreek, HEER, uw dienaar luistert." Samuel legde zich weer te slapen, ¹⁰ en de HEER kwam bij hem staan en riep net als de voorgaande keren: 'Samuel! Samuel!' En Samuel antwoordde: 'Spreek, uw dienaar luistert.' ¹¹ Toen zei de HEER tegen Samuel: 'Let op! Ik ga in Israël iets doen waarvan ieder zo zal ophoren dat zijn beide oren tuiten! ¹² Als die dag aanbreekt zal Ik alles, maar dan ook alles ten uitvoer brengen wat Ik Eli en zijn familie heb voorgezgd. ¹³ Ik heb hem aangekondigd dat Ik onherroepelijk het vonnis over zijn familie zou voltrekken vanwege zijn wandaad: hoewel hij wist dat zijn zonen God lasterden, heeft hij hen niet terechtgewezen. ¹⁴ Daarom heb Ik Eli's familie gezworen dat geen graan- of vrede-offer ooit hun schuld zal kunnen inlossen."

¹⁵ Samuel bleef tot de ochtend liggen en opende toen de deuren van het heiligdom van de HEER. Hij zag ertegen op om Eli te vertellen wat hij in het visioen had gehoord. ¹⁶ Maar Eli riep hem bij zich: 'Samuel, mijn jongen, kom eens hier!' 'Hier

2:10 Ps. 89:25; 98:9 2:13 Lev. 7:32-35; Deut. 18:3-4 2:16 Luc. 2:52 2:17-24 1 Sam. 3:11-14 2:18 Ex. 28:1-4; Lev. 7:35-36 2:31 1 Kon. 2:26-27 2:34 1 Sam. 4:11 3:3 Ex. 27:20-21; Lev. 24:2-3 3:12 1 Sam. 2:27-36

2:20 die zij aan de HEER heeft afgestaan – Volgens een andere lezing van het Hebreeuws, overeenkomstig een Quiran-handschrift. MT: 'die men voor de HEER heeft gevraagd'.

3:13 God – Volgens een andere lezing van het Hebreeuws, overeenkomstig de Septuaginta. MT: 'zichzelf'.

- 12 Als je wijs bent, heb je er zelf voordeel van,
als je spot, benadeel je jezelf.
- 13 Vrouwe Dwaasheid bazelt maar,
door haar domheid heeft ze nergens weet van.
- 14 Ze zit bij de deur van haar huis,
in een zetel, hoog in de stad.
- 15 Ze roept naar de voorbijgangers,
naar hen die rechtdoor willen gaan:
- 16 'Onnozele mensen, kom toch deze kant op.'
Wie geen verstand heeft roept ze toe:
- 17 'Gestolen water smaakt verrukkelijk,
geroofd brood is een lekkernij.'
- 18 Maar wie zij naar zich toe lokt
weet niet dat hij afdaalt naar de schimmen,
hij daalt af tot in het dodenrijk.

Spreuken van Salomo

Hier volgen spreuken van Salomo.

10

Een wijze zoon geeft zijn vader veel vreugde,
een dwaze zoon bezorgt zijn moeder verdriet.

- 2 Oneerlijk verkregen rijkdom baat je niet,
rechtvaardigheid redt van de dood.
- 3 De HEER behoedt de rechtvaardige voor hongers,
aan de begeerten van goddelozen geeft Hij niet toe.
- 4 Luie handen maken arm,
ijverige handen brengen rijkdom.
- 5 Een zoon die in de zomer oogst is verstandig,
wie in de oogsttijd slaapt, maakt zijn ouders te schande.
- 6 Een rechtvaardige wordt rijk gezegend,
de woorden van een goddeloze verhullen geweld.
- 7 De herinnering aan een rechtvaardige strekt tot zegen,
de naam van goddelozen vergaat.
- 8 Een wijze laat zich gezeggen,
een blaaskaak komt ten val.
- 9 Wie onberispelijk leeft, gaat een veilige weg,
wie op kronkelpaden gaat, wordt ontmaskerd.
- 10 Wie heimelijk een knipoog geeft, veroorzaakt ellende,
een blaaskaak komt ten val.

- 11 De uitspraken van een rechtvaardige zijn een bron van leven,
de woorden van een goddeloze verhullen geweld.
- 12 Haat brengt ruzie voort,
liefde dekt alle fouten toe.
- 13 Een verstandig mens spreekt wijze woorden,
een dwaas verdient de stok.
- 14 Een wijze loopt niet met zijn kennis te koop,
het gebazel van een dwaas brengt een ramp nabij.
- 15 Het bezit van een rijkdaard is zijn vesting,
de armoede van een arme een bouwval.
- 16 Het loon van een rechtvaardige leidt tot een gelukkig leven,
het inkomen van een goddeloze tot zonde.
- 17 Wie zich laat terechtwijzen, is op weg naar een gelukkig leven,
wie zich niet berispen laat, bevindt zich op een dwaalspoor.
- 18 Wie heimelijk haat is een huichelaar,
wie openlijk lastert een dwaas.
- 19 Een veelprater begaat al snel een misstap,
wie zijn tong in toom houdt is verstandig.
- 20 De uitspraken van een rechtvaardige zijn als zuiver zilver,
de gedachten van een goddeloze zijn niets waard.
- 21 De woorden van een rechtvaardige zijn voedsel voor velen,
dwazen sterven door gebrek aan verstand.
- 22 Alleen de zegen van de HEER maakt rijk,
zwoegen voegt daar niets aan toe.
- 23 Zoals een dwaas behagen schept in schande,
zo geniet iemand met inzicht van wijsheid.
- 24 Wat een goddeloze vreest, overkomt hem,
een rechtvaardige ontvangt wat hij verlangt.
- 25 Als de storm is uitgewoed, zijn de goddelozen weggevaagd,
maar de rechtvaardigen staan voor altijd overeind.